

дження грошових коштів у вигляді повернення податків і зборів. Аудитор обов'язково виконує тести заходів контролю та процедур по суті за цим класом операцій, залишками на рахунках та розкриттям інформації, а також процедури всіх типів: перевірка, спостереження, запит, підтвердження, перерахунок, повторне виконання та аналітична процедура. У цьому конкретному випадку аудитор базується на вимогах таких МСА, як МСА 500 «Аудиторські докази», 501 «Аудиторські докази – додаткові міркування щодо відібраних елементів», 505 «Зовнішні підтвердження», 520 «Аналітичні процедури», 530 «Аудиторська вибірка», 540 «Аудит облікових оцінок, у тому числі облікових оцінок за справедливою вартістю, та пов'язані з ними розкриття інформації», 550 «Пов'язані особи», 560 «Подальші події», 570 «Безперервність», 590 «Письмові запевнення»

Другий прояв впливу податкового законодавства на показники фінансової звітності та розкриття інформації у фінансовій звітності випливає з існування окремого МСА 250 «Розгляд законодавчих та нормативних актів при аудиті фінансової звітності», який входить до групи стандартів, що встановлюють загальні принципи аудиту та обов'язки сторін, з одного боку, вважається абсолютно логічним, але з іншого, викликає цілу низку питань при його докладному вивченні та порядку його застосування з урахуванням вимог українського законодавства. Цілі аудитора при розгляді законодавчих та нормативних актів сфери оподаткування такі: отримання достатніх і прийнятних аудиторських доказів щодо дотримання положень законодавчих та нормативних актів, які регулюють податкові відносини, як такі, що безпосередньо впливають на визначення суттєвих сум і розкриття інформації у фінансовій звітності суб'єкта господарювання; виконання визначених аудиторських процедур для виявлення недотримання вимог законодавчих та нормативних актів сфери оподаткування, які мають суттєвий вплив на фінансову звітність; виконання належних дій у відповідь на недотримання або підозрюване недотримання вимог законодавчих та нормативних актів, які регулюють порядок нарахування та сплати податків, зборів та обов'язкових платежів юридичними особами, ідентифікованих під час аудиту.

Питання відповідальності аудитора за розгляд шахрайства регламентуються МСА 240 «Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства при аудиті фінансової звітності». Аудитор повинен особливо ретельно досліджувати чинники (фактори) ризику суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства при розрахунках бюджетом та державними цільовими фондами, а також ретельно планувати процедури з метою виявлення обставин, які можуть свідчити про шахрайство у сфері оподаткування. Цілі аудитора при дослідженні шахрайства у сфері оподаткування при аудиті фінансової звітності: ідентифікувати та оцінити ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства при нарахуванні та сплаті податків, зборів та обов'язкових платежів; отримати достатні та прийнятні аудиторські докази, що стосуються оцінених ризиків суттєвого викривлення внаслідок шахрайства, через розробку й застосування прийнятних дій у відповідь; вжити належних заходів у відповідь на шахрайство або підозрюване шахрайство при нарахуванні та сплаті податків, ідентифіковане під час аудиту.

Список використаних джерел: 1. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. Видання 2016-2017 років. Частина I. URL: https://www.apu.net.ua/attachments/article/1151/2017_%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%8C1.pdf.

УДК 657

О. О. Костенко, здобувачка вищої освіти магістратури

І. І. Афанас'єва, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку та аудиту
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ФУНКЦІЇ ТА ЗАВДАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ НА АВІАЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

***Ключові слова:** внутрішній аудит, авіаційні підприємства, еколого-економічна діяльність, фінансово-господарський контроль, система внутрішнього контролю, функції, завдання внутрішнього аудиту, служба внутрішнього аудиту.*

Сучасні інтеграційні процеси, що відбуваються в Україні, вимагають суттєвих змін у процесі планування та аудиту фінансово-господарської діяльності підприємств різних галузей економіки. У період економічної кризи ефективність діяльності суб'єкта господарювання

залежить від якісної системи фінансово-господарського контролю, ефективною складовою якого є внутрішній аудит. Внутрішній аудит як незалежна, систематична та регламентована внутрішня функція вже давно посів особливе місце у системі управління підприємством [1]. Світова практика розвитку аудиту свідчить про гармонійний розвиток зовнішнього і внутрішнього аудиту, що підтверджує рівень і обсяг їх регламентації міжнародними стандартами та директивами Європейського Союзу, практикою організації та ведення аудиту. На жаль, в Україні за останні роки розвитку внутрішнього аудиту на законодавчо-нормативному рівні не відбулося на відміну від зовнішнього, який врегульовано новим законом.

Авіаційна галузь відноситься до складних, найбільш динамічних галузей світового господарства, а в умовах інтеграційних процесів дедалі більше зростає її значення в забезпеченні використання повітряного простору.

Оскільки діяльність підприємств авіаційного спрямування відноситься до екологічно небезпечної інтеграція екологічного фактору в усі функціональні напрями системи управління авіаційними підприємствами є необхідною. Для виконання стратегічних цілей і завдань система внутрішнього аудиту має відповідати орієнтирам еколого-економічної діяльності підприємств авіації. Саме тому розвиток та адаптація системи внутрішнього аудиту, як дієвої складової фінансово-господарського контролю, створення служб внутрішнього аудиту є нагальними потребами авіаційних підприємств.

В умовах економічної кризи ефективна діяльність підприємства багато в чому залежить від тенденцій розвитку аудиту та трансформації його завдань і функцій, які змінилися відповідно до ризик-орієнтованого характеру сучасного аудиту. Тому на внутрішніх аудиторів також покладаються функції оцінювання ефективності і результативності систем внутрішнього контролю та управління ризиками. Саме така форма аудиту забезпечує впевненість керівництва підприємства в тому, що наявні ризики діяльності достовірно визначено, вони є керованими та не вплинуть на досягнення стратегічних цілей.

Функціонування внутрішнього аудиту на авіаційних підприємствах дозволяє вирішувати такі завдання:

- дотримання вимог законодавчо-нормативних актів, внутрішніх положень та стандартів;
- забезпечення достовірності даних обліку та звітності;
- збереження майна підприємства;
- оцінка ефективності системи внутрішнього контролю;
- оцінка систем управління щодо виконання своїх функцій;
- забезпечення процесу оцінки ризиків;
- моніторинг ефективності системи управління ризиками та інформування про її недоліки;
- встановлення тісних взаємозв'язків завдань служби внутрішнього аудиту та тактичних і стратегічних цілей підприємства;
- налагодження взаємодії із зовнішніми інституціями контролю;
- надання керівникам структурних підрозділів обґрунтованих висновків про результати перевірки та пропозицій щодо поліпшення чинної системи внутрішнього контролю і управління ризиками.

Отже, об'єктами внутрішнього аудиту є не тільки бухгалтерський облік та фінансова звітність, адже до функцій внутрішнього аудиту входить юридична, аналітична, контрольна та інші функції [2]. Країни з розвинутою економікою довели, що для проведення певної перевірки, необхідно створити спеціальну службу внутрішнього аудиту, працівники якої повинні досконало знати особливості діяльності суб'єкта, знати коло питань, які необхідно дослідити при перевірках, володіти технікою і методикою проведення таких перевірок, добре знати законодавчі й нормативні акти, визначити шляхи попередження та ліквідації недоліків та втрат, захистити законні інтереси власників [3].

Ефективність системи внутрішнього аудиту на підприємствах визначається рівнем його організації, а його результативність першочергово залежить від правильності обраних методів дослідження, які дозволяють отримати комплексну інформацію про стан системи та оцінити її достовірність для позиціонування підприємства в діловому світі [4].

Отже, враховуючи стан та потреби авіаційної галузі напрямами реалізації служби внутрішнього аудиту доцільно зазначити аудит на відповідність, аудит оцінки системи

управління ризиками, організаційний та технологічний аудит. Наявність служби внутрішнього аудиту являється нормою для більшості великих міжнародних компаній, а отже організація служб внутрішнього аудиту на авіаційних підприємствах сприятиме підвищенню довіри до українських підприємств.

Список використаних джерел: 1. Петрицька О. С. Організація внутрішнього аудиту на підприємствах. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Вип. 5(16). С. 356-359. URL: http://rev.kpi.zp.ua/journals/2019/5_16_uk/63.pdf. 2. Олійник Є. В. Переваги внутрішнього аудиту страхових компаній. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/2>. 3. Афанас'єва І. І. Гармонізація національного аудиту в контексті інтеграційних процесів. *Збірник праць ДУІТ, Серія «Економіка і управління»*. 2018. Вип. 41(1). С. 104-112. URL: <http://old.duit.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/pdf-11.pdf>. 4. Скаско О. І. Завдання, методи внутрішнього аудиту діяльності суб'єктів господарювання на сучасному етапі. URL: [http://ird.gov.ua/sep/sep20162\(118\)/sep20162\(118\)_141_SkaskoO.pdf](http://ird.gov.ua/sep/sep20162(118)/sep20162(118)_141_SkaskoO.pdf).

УДК 657.6:574

А. Д. Ключин, магистрант

Н. М. Коробова, ст. преподаватель кафедры финансов и контроля в сельском хозяйстве УО «Белорусская государственная сельскохозяйственная академия», г. Горки, Республика Беларусь

ЭКОЛОГИЧЕСКИЙ АУДИТ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ

Ключевые слова: аудит, продукция, растениеводство, экологический аудит.

В связи с производством экологически чистой продукции роль экологического аудита начинает играть важную роль. Предприятиям, которые производят экологически чистую продукцию, необходима служба по экологическому аудиту.

Национальная стратегия устойчивого развития Республики Беларусь признаёт в качестве одного из факторов внедрение экологически ориентированных методов управления, обеспечивающих сбалансированное экономическое развитие в сочетании с охраной окружающей среды и учётом интересов будущих поколений. При этом под устойчивым развитием понимается такое развитие общества, при котором воздействие на окружающую среду остаётся в пределах хозяйственной ёмкости биосферы, поэтому природная среда для воспроизводства жизни человека не разрушается.

С учётом требований времени, а также необходимости решения экологических проблем в Республике Беларусь создана и с 01 августа 2000 года введена в действие «Подсистема экологической сертификации» в «Национальной системе подтверждения соответствия Республики Беларусь». основополагающими документами данной подсистемы являются комплекс руководящих документов «РД РБ 03810.5».

Экологическая сертификация – это деятельность по подтверждению соответствия объекта сертификации природоохранным требованиям, установленным действующим законодательством Республики Беларусь.

В соответствии с «РД РБ 03810.5.01» участниками «Подсистемы» являются: Государственный специально уполномоченный орган в области охраны окружающей среды – Министерство природных ресурсов и охраны окружающей среды Республики Беларусь (Минприроды); Национальный орган по оценке соответствия Республики Беларусь – Государственный комитет по стандартизации Республики Беларусь; Центральный орган по экологической сертификации продукции и систем управления окружающей средой; аккредитованные органы по экологической сертификации продукции, территорий, систем управления окружающей средой; аккредитованные испытательные лаборатории, в том числе отделы аналитического контроля системы Минприроды; изготовители, продавцы (поставщики) продукции.

В Подсистеме экологической сертификации нет речи об экологическом аудите. В связи с этим предлагаем в качестве совершенствования внедрить экологический аудит в данный документ [3].

Экологический аудит — это независимая оценка соблюдения субъектом хозяйственной и иной деятельности нормативно-правовых требований в области охраны окружающей среды и подготовка рекомендаций в области экологической деятельности [2].